

Školní preventivní strategie pro období 2023 – 2028

Obsah

Úvod	2
1 Právní legislativa	3
2 Základní terminologie	4
3 Analýza aktuální situace školy pro formulaci cílů	5
3.1 Charakteristika školy	5
3.2 Vymezení cílové skupiny	5
3.3 Personální zajištění prevence.....	5
4 Rizikové faktory školy	6
5 Cíle školní preventivní strategie.....	7
5.1 Dlouhodobé cíle MPP.....	7
5.2 Střednědobé cíle MPP.....	7
5.3 Krátkodobé cíle MPP	8
6 Způsoby realizace stanovených cílů	8
6.1 Začlenění primární prevence do školních vzdělávacích plánů (ŠVP).....	9
7 Evaluace školní preventivní strategie	15
8 Závěrečná ustanovení	15

Úvod

V současné době čelí školy nejen výzvám v oblasti vzdělávání, ale také potřebám celkového rozvoje žáků. Zvláště v prostředí speciální základní školy, kde se setkáváme s různorodými potřebami žáků, je nezbytné zaměřit se na prevenci a posílení celkové pohody školního kolektivu. Školní preventivní strategie představuje klíčový prvek, který nám umožňuje systematicky reagovat na aktuální výzvy a formovat prostředí, ve kterém mohou žáci dosáhnout svého plného potenciálu. Naše škola si klade za cíl vytvořit prostředí, ve kterém se každý žák cítí bezpečně, respektován a podporován k maximálnímu rozvoji svých dovedností a schopností.

Školní preventivní strategie je dlouhodobým záměrem v oblasti rizikového chování. Škola vytváří školní preventivní strategii jako základní nástroj prevence a poskytuje podněty pro vypracování Minimálního preventivního programu. Je součástí školního vzdělávacího programu pod názvem „*Společně to dokážeme*“. Tento program se snaží o propojení výchovně vzdělávacího procesu s odbornou komplexní péčí s využitím reedukačních, kompenzačních a rehabilitačních metod.

Cílem této strategie je nejen minimalizovat negativní vlivy a rizikové faktory, ale především podporovat pozitivní rozvojové trajektorie našich žáků. Tato strategie vymezuje základní pojmy, cíle v oblasti primární prevence a informuje pedagogy, zákonné zástupce a žáky o plánech a postupech v prevenci školy na období školních let 2022/2023 až 2026/2027.

1 Právní legislativa

Školní preventivní strategie vychází z následujících dokumentů:

Strategie a koncepce:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Akční plán realizace národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023-2025
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022-2027

Zákony:

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon)
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášky:

- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů

Metodické postupy a metodická doporučení:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. MŠMT 21 291/2010-28
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. MŠMT 21 149/2016
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Příloha č. 22) „Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění bezpečnosti a ochrany jejich zdraví, nastavení systémové metodické podpory a práce s rodinou a školou či školským zařízením“, č. j. MŠMT 5217/2017-1
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14 423/99-22

- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č. j. 10 194/2002-14
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, č. j. 37 014/2005-25
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25 884/2003-24

Dále:

- Školní vzdělávací programy: ŠVP pro MŠ, ZŠS a PrŠ „Společně to dokážeme“
- Školní řád

2 Základní terminologie

Za **rizikové chování** lze považovat takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost. K hlavním rizikovým formám chování lze zařadit **agresi, šikanu, kyberšikanu a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, domácí násilí, krizové situace spojené s násilím, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, krádeže a loupeže, vydírání, vyhrožování, záškoláctví, závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling, sebepoškozování, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů, spektrum poruch příjmu potravy, sexuální rizikové chování, negativní působení sekt a nových náboženských hnutí.**

Primární prevence rizikového chování zahrnuje všechna opatření jakéhokoliv typu výchovných, vzdělávacích, zdravotních, sociálních či jiných intervencí směřujících k předcházení výskytu rizikového chování, zamezujících jeho další progresi, zmírňujících již existující formy a projevy rizikového chování nebo pomáhajících řešit jeho důsledky.

V rámci preventivní strategie probíhá **specifická primární prevence**, tj. aktivity a programy, které jsou specificky zaměřeny na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování u žáků. Jedná se zejména o všeobecnou primární prevenci zaměřenou na běžnou populaci dětí a mládeže bez rozdělování na méně či více rizikové skupiny a selektivní primární prevenci se zaměřením na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování. **Nespecifická primární prevence** zahrnuje veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání volného času.

3 Analýza aktuální situace školy pro formulaci cílů

3.1 Charakteristika školy

Zřizovatelem Mateřské školy, základní školy speciální a praktické školy je Diakonie Českobratrské církve evangelické se sídlem na adrese Belgická 374/22, Vinohrady, 120 00 Praha 2, IČO: 45242704. Právní subjektivitu škola získala 1. 1. 2004, kdy došlo k odloučení od střediska Diakonie ČCE. Statutárním orgánem je ředitelka školy. Škola je zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona za účelem poskytováním vzdělávání a výchovy dětí a žáků s mentálním a kombinovaným postižením více vadami a autismem. Je součástí výchovně vzdělávací soustavy. Vykonává činnost na dvou pracovištích, na kmenovém pracovišti v Soběslavi na adrese Mrázkova 700/III, 392 01 Soběslav, jejíž součástí je mateřská škola, přípravný stupeň ZŠS, základní škola a základní škola speciální, školní družina. Odloučené pracoviště Praktické školy nalezneme v Táboře se sídlem Světlogorská 2771, 390 05 Tábor.

3.2 Vymezení cílové skupiny

Tato školní strategie je zaměřena na různé věkové skupiny dětí a žáků ve školním prostředí. Patří sem děti věkového rozmezí **3-6 (7) let navštěvující MŠ**, děti ve věku **5-7 let v přípravném stupni ZŠS**, žáci ve věku **7-16 let v třídách od 1. do 9. nebo 10. ročníku ZŠ a ZŠS** (smíšené ročníky v každé třídě), **žáci střední školy - praktické školy** ve věku **16-26**, pedagogičtí pracovníci školy, rodiče a zákonní zástupci těchto žáků a širší veřejnost.

3.3 Personální zajištění prevence

Naše škola disponuje Školním poradenským pracovištěm (ŠPP). Členy jsou ředitelka školy, která je zároveň i výchovnou poradkyní, školní metodik prevence, speciální pedagog, sociální pracovníce a koordinátorka EVVO. Externě ŠPP spolupracuje se dvěma psychologkami. Pracovníci ŠPP spolupracují úzce mezi sebou, s pedagogy a asistenty jednotlivých tříd. Dále škola spolupracuje při zajišťování preventivních aktivit s dalšími organizacemi (SPC, PČR, OSPOD, IZS...).

Ředitelka školy je přímo zodpovědná za prevenci a řešení zjištěných projevů rizikových forem chování u žáků. Vytváří podmínky pro předcházení vzniku a rozvoje rizikového chování a zabezpečuje poskytování poradenských služeb se zaměřením na rizikové chování, sleduje efektivitu preventivních aktivit.

Školní metodik prevence vytváří Minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Mezi jeho činnosti patří komunikace a spolupráce s učiteli, vedením školy a dalšími organizacemi v oblasti primární prevence. V případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě, koordinuje veškeré preventivní aktivity, vede si dokumentaci o průběhu svých činností a hodnotí realizaci Minimálního preventivního programu. Zajišťuje besedy a programy do tříd.

Role **výchovné poradkyně** spočívá v poskytování individuální a skupinové podpory žákům při řešení emocionálních, sociálních a vzdělávacích výzev. V průběhu své práce aktivně spolupracuje s pedagogy, rodiči a žáky, aby identifikovala potřeby a vypracovala strategie, které podporují pozitivní školní prostředí. Je také klíčovým aktérem v implementaci školních preventivních programů a intervenčních opatření. Její práce spočívá v poskytování nástrojů pro řešení konfliktů, rozvoji sociálních dovedností a podpoře emocionální pohody žáků. Spolupracuje a konzultuje problémy s různými odbornými organizacemi (SPC, PPP, OSPOD).

Pedagogičtí pracovníci se zaměřují v rámci své výuky na rozvoj kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Vytváří otevřenou a bezpečnou atmosféru, pozitivní sociální klima v jednotlivých třídách, průběžně provádí diagnostiku žáků. Spolupracují se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci preventivních aktivit.

4 Rizikové faktory školy

V každé třídě je 5-8 žáků a 3-4 pedagogičtí pracovníci. Tímto je zajištěno, že každý žák je pod neustálým dohledem učitelů a asistentů. Žáci se nesmí, vzhledem k typu postižení, pohybovat ve škole a v areálu školy bez dozoru či vědomí pedagoga.

Pedagogové si přebírají žáky přímo od zákonných zástupců nebo zmocněných osob. Kontakt pedagogů a zákonných zástupců žáků je velmi častý, stejně tak i kontrola nad chováním žáků a vnášenými předměty do zařízení. Rodiče žáků se při předávání žáků potkávají, vzájemně se znají a případné negativní jevy mohou být včas odhaleny.

Škola se snaží o řešení problému neprodleně a v co největší spolupráci při tripartitě škola-rodič-žák. I přes naše úsilí může dojít k projevům rizikového chování, především v oblasti problémového chování žáků, zahrnující agresi a digitální závislost, což může mít vliv na zvýšenou absenci žáků. Je důležité také neopomíjet na prevenci rizikového chování v dopravě a na prevenci úrazů.

5 Cíle školní preventivní strategie

Na základě analýzy situace ve škole jsme si stanovili v oblasti preventivního chování následující krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé cíle, které bychom chtěli v daném období naplnit. Prevence rizikového chování je součástí nejen samotného vyučování, ale i práce školní družiny a mimoškolních aktivit. Preventivní témata se prolínají všemi oblastmi práce a života školy.

6 Dlouhodobé cíle MPP

- zlepšovat příjemné sociální klima školy a kvalitu vzájemných vztahů žáků v kolektivu
- osvojování si potřebných hygienických návyků a sociálních dovedností,
- participace na výchově ke zdravému životnímu stylu
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel
- prohloubení komunikace mezi vrstevníky a dospělými
- řešení konfliktů nenásilnou formou
- znalost a dodržování dohodnutých pravidel, včetně pravidel školního řádu
- předcházet všem typům rizikového chování
- zamezit agresivnímu jednání mezi žáky (neubližovat ostatním slovně ani fyzicky)
- navodit pocit spokojenosti a bezpečí ve škole a na školních akcích
- seznámit se s pravidly společenského chování
- uspokojování základních, psychických a sociálních potřeb
- ekologická výchova žáků
- vzdělávání všech pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování
- poskytování poradenských služeb rodičům

7 Střednědobé cíle MPP

- spolupráce školního metodika prevence, výchovné poradkyně, vedení školy a celého týmu pedagogů
- komunikace v tripartitě žák-učitel-rodič
- vedení třídnických hodin
- zapojování rodin do života školy
- včasná omluva absence
- podporovat zájmové, sportovní a kulturní aktivity žáků
- průběžně sledovat klima třídy

- možnost svěřit se třídním učitelkám, metodikovi školní prevence, výchovné poradkyni a sociální pracovníci
- možnost využít schránky důvěry
- umožnění pohodové existence ve škole a individuální rozvoj osobnosti

8 Krátkodobé cíle MPP

- plnění Minimálního preventivního programu
- pravidelná činnost školního poradenského pracoviště
- pravidelné schůzky a komunikace se zákonnými zástupci žáků
- důsledně sledovat skryté záškoláctví a ihned ho řešit
- sledovat a odhalovat projevy rizikového chování
- třídění odpadu
- včasné a správné řešení vzniklých problémů v prostorách školy
- nácvik hygienických návyků a osvojování si správného stolování
- více se zaměřit na téma dopravní výchovy a osobního bezpečí
- péče o zdraví
- realizace školních výletů a sportovních aktivit (taneční, plavání, i-Boccia)
- více informovat o riziku nebezpečí na internetu (sociální sítě, korespondence)
- zmapování potřeb v oblasti prevence

9 Způsoby realizace stanovených cílů

Témata prevence jsou začleněna do školních vzdělávacích programů. Žáci spolu s učiteli dosahují stanovených cílů zejména skrze procvičování klíčových kompetencí. Náš školní vzdělávací program je zpracován tak, aby rozvíjel všechny klíčové kompetence s důrazem na kompetence jako je schopnost řešit problémy, komunikace, sociální a personální kompetence, kompetence občanské a kompetence k učení. Tato témata jsou integrována do jednotlivých předmětů a vzdělávacích oblastí v každém školním období nebo ročníku. Prevence se realizuje prostřednictvím různých forem, jako jsou výukové aktivity, rozvoj nových dovedností, volnočasové akce, zážitkové programy a další, s ohledem na schopnosti a možnosti dětí a žáků.

9.1 Začlenění primární prevence do školních vzdělávacích plánů (ŠVP)

ŠVP pro PV „Společně to dokážeme“ – pro předškolní vzdělávání

Prevence rizikového chování je integrovanou součástí vzdělávacích oblastí ŠVP. Hlavní důraz je kladen na podporu zdraví a zdravého životního stylu s cílem rozvíjet příslušné kompetence:

- sebedůvěra, samostatnost, sebejistota a seberozvíjení
- schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu
- schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se
- motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům
- rozvoj tvořivosti a estetického cítění

Tyto kompetence jsou zároveň prevencí rizikového chování.

Mezi další kompetence v oblasti prevence, které jsou součástí našeho ŠVP, patří:

- znát, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí a co mu škodí, znát důsledky používání některých látek pro zdraví
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- péče o své zdraví (ochrana, aktivní pohyb, zdravý životní styl)
- mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků)
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- znát pravidla společného soužití ve skupině
- hodnotit své chování i chování druhých
- mít a hájit svůj názor
- akceptovat kompetentní autoritu
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- přistupovat aktivně k problémům a řešit je
- vědět, že je více možností řešení konfliktů
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role
- spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

ŠVP pro Přípravný stupeň ZŠS „Společně to dokážeme“ – pro předškolní vzdělávání

Tento program je určen pro děti se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem.

Prevence rizikového chování je plnohodnotnou součástí plnění klíčových kompetencí:

- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření si správného vztahu k ŽP
- rozvoj schopnosti vážit si svého zdraví, osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytvoření o povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření a rozvoj citových vztahů, vyjadřování prožitků
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- upevňování vzniklých přátelství
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými lidmi

ŠVP pro ZŠ a ZŠS díl I. „Společně to dokážeme“ – klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie u žáků s lehkým mentálním postižením a žáků se středně těžkým mentálním postižením

Preventivní program se promítá i v průřezových tématech, které jsou zařazeny ve ŠVP (Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální a Multikulturní výchova). Také se objevují v těchto vzdělávacích oblastech:

1. až 3. ročník ZŠ – Svět a já
4. až 5. ročník ZŠ – Vlastivěda a Přírodověda
6. až 7. ročník ZŠ – Výchova k občanství
8. až 9. ročník ZŠ – Výchova k občanství, Výchova ke zdraví a Přírodopis
1. až 6. ročník ZŠS – Člověk a svět
7. až 8. ročník ZŠS - Společnost a já a Práce na PC
9. až 10. ročník ZŠS – Společnost a já, Příroda a já a Práce na PC

Prevence rizikového chování je plnohodnotnou součástí plnění klíčových kompetencí:

Kompetence komunikativní:

- podporujeme snahu o spontánní verbální i neverbální vyjádření
- spolupracujeme s rodinou při zavádění jednotné formy alternativní komunikace
- vytváříme pozitivní klima a poskytujeme dostatečný prostor k vlastnímu vyjádření
- učíme správně argumentovat

- zadáváme jednoduché a srozumitelné pokyny a vyžadujeme jejich plnění
- připravujeme žáky na zvládnání komunikace s jinými lidmi či v mimořádných situacích

Kompetence sociální a personální:

- vyžadujeme dodržování společně stanovených pravidel chování
- podporujeme návštěvy kulturních zařízení, pořádáme kulturní a sportovní akce, vedeme žáky k aktivní účasti
- vytváříme situace, při kterých si žáci ověřují získané sociální dovednosti
- srozumitelně a důrazně odmítáme nepřijatelné formy chování
- ke každému přistupujeme individuálně a rozvíjíme jeho jedinečnosti
- vedeme žáky k poznání sebe sama
- upozorňujeme na odlišnosti mezi mužem a ženou a jejich rozdílnými životními rolemi
- nepřehlídíme sexuální projevy žáků a přiměřeně je usměrňujeme
- oceňujeme pozitivní emoce a projevy chování

Kompetence pracovní:

- usilujeme o nejvyšší možnou samostatnost
- k práci motivujeme a podáváme jasné a srozumitelné pokyny odpovídající žakovým schopnostem, vhodnou formou hodnotíme výsledky práce
- vytváříme vhodné situace pro upevnění jednoduchých pracovních postupů
- vybíráme pro žáka atraktivní činnosti, které ho motivují dokončit zadaný úkol
- před započítím činnosti pravidelně upozorňujeme na zásady bezpečnosti při dané práci a vytváříme bezpečné pracovní prostředí

Kompetence k učení:

- vybíráme vhodné metody pro zvládnutí trivia a pozitivně hodnotíme dílčí kroky
- individualizujeme výchovně vzdělávací činnost
- opakujeme a upevňujeme získané vědomosti a procvičujeme konkrétní dovednosti
- vytváříme příležitosti k využívání informačních zdrojů
- plánujeme činnosti a vysvětlujeme jejich účel
- motivujeme žáky k zájmu o učení - nabízíme témata, která jsou jim známá nebo je zajímají

Kompetence k řešení problému:

- vedeme žáky k přemýšlení o problému a orientaci v něm, a až následně k jeho řešení
- předkládáme žákovi osvědčené způsoby řešení a zabráňujeme fixaci chybných řešení
- nacvičujeme stereotypy správného chování v běžných životních situacích
- při mimoškolních aktivitách sledujeme, jak žák prakticky řeší problémové situace

Kompetence občanské:

- netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí pomoci
- fixujeme vhodné návyky v péči o vlastní zdraví
- upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v běžném životě
- důsledně dbáme na dodržování zavedeného systému péče o životní prostředí
- na modelových situacích procvičujeme stereotypy chování při krizových situacích
- podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí a IZS

Kompetence digitální:

- umožňujeme žákům během vzdělávání využívat různá digitální zařízení za účelem efektivního plnění zadaných úkolů
- vedeme žáky k tomu, aby vnímali a uměli vyhodnotit potenciální rizika při využívání digitálních technologií
- dbáme na dodržování zásad ochrany zdraví při práci s digitálními zařízeními

ŠVP pro ZŠ a ZŠS díl II. - klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie u žáků s těžkým mentálním postižením

Prevence rizikového chování je plnohodnotnou součástí plnění klíčových kompetencí:

Kompetence sociální a personální:

- poskytujeme žákovi dostatek podnětů, aby si uvědomoval svoje tělo
- pojmenováváme členy rodiny, využíváme fotografie, spolupracujeme s rodinou a vytváříme prostor pro vzájemné setkávání
- podporujeme začleňování v rámci třídy a volíme takové formy práce, aby se mohl každý uplatnit
- oceňujeme a rozvíjíme kladné projevy chování a pozitivní emoční ladění
- vytváříme stereotypy chování umožňující adekvátní navázání kontaktu
- upozorňujeme na rozdíly mezi mužem a ženou
- svým příkladem rozlišujeme různé způsoby chování v kontaktu se známou a neznámou osobou
- srozumitelně upozorňujeme na možná nebezpečí v kontaktu s neznámými lidmi
- vytváříme stereotypy chování, které žáka v rizikových situacích ochrání

Kompetence pracovní:

- pravidelně a systematicky trénujeme zvládání nejjednodušších úkonů sebeobsluhy a hygienických návyků
- usilujeme o nejvyšší možnou samostatnost

- při běžných činnostech pojmenováváme používané předměty a dbáme na zpětnou vazbu
- využíváme reálné předměty a vytváříme konkrétní situace každodenního života
- vytváříme pracovní stereotypy, poskytujeme dostatečný časový prostor pro jejich fixaci a vhodnou formou hodnotíme výsledky práce
- vhodnými prostředky motivujeme žáka k činnosti, jdeme příkladem
- pracovní postupy konzultujeme s rodiči a harmonicky spolupracujeme

Kompetence k řešení problémů:

- opakovaně připravujeme žáka na situace, s nimiž se v životě setkává, a simulujeme možné způsoby řešení
- pěstujeme u žáka zdravé sebevědomí a ujišťujeme jej o tom, že vše je možné vyřešit
- vytváříme bezpečné a přátelské prostředí

Kompetence komunikativní:

- vytváříme a opakujeme situace, které pomáhají dítěti reagovat na své jméno a orientovat se ve svém okolí /iniciální dotek
- používáme jednoduchá sdělení, komunikujeme s dítětem na úrovni, které rozumí
- motivujeme ke komunikaci a zároveň poskytujeme dostatek času na odpověď
- volíme individuální, citlivý přístup-komunikujeme dotýkáním, vnímáme řeč těla, komunikujeme pomocí smyslů, komunikačních tabulek či verbální formou
- vytváříme a používáme pomůcky pro alternativní komunikaci
- spolupracujeme s logopedem a rodinou
- pro posílení všestranné komunikace zapisujeme aktivity žáka ve škole do deníku a rodiče informují o víkendovém dění
  - vytváříme atmosféru důvěry a podnětné prostředí pro různé formy komunikace

Kompetence k učení:

- zadáváme jednoduché a srozumitelné pokyny
- pracujeme s pojmy, znaky a symboly, které jsou přiměřené žakovým schopnostem
- už osvojené pojmy, znaky a symboly neustále procvičujeme
- žakovu pozornost udržujeme střídáním metod práce
- piktogramy používáme k orientaci v programu dne
- pracujeme s prostorovými písmeny
- soustavně upevňujeme znalost tiskacích písmen
- předvádíme jednoduché pohyby a činnosti
- pohyby a činnosti vždy předvádíme se slovním doprovodem

- pomocí pomůcek zvyšujeme žákův zájem o učivo a udržujeme jeho pozornost
- používáme takové učební pomůcky, které žáka nenásilně vedou k zapojení všech smyslů

Výše uvedené kompetence a výchovně vzdělávací strategie jsou totožné i pro **ŠVP PrŠ „Společně to dokážeme“** – středoškolské vzdělávání v Praktické škole jednoleté a dvouleté. Tyto strategie jsou určeny pro žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením.

Preventivní program se promítá v průřezových tématech, které jsou obsaženy ve ŠVP (Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální výchova a Multikulturní výchova). Rovněž se objevují v těchto vzdělávacích oblastech:

1. a 2. ročník PrŠ – Člověk a společnost, Člověk a příroda a Rodinná výchova

K výše uvedeným kompetencím zařazujeme také:

Kompetence odborné:

- vysvětlujeme žákům pravidla provozu specializovaných učeben (ICT, keramická dílna, kuchyně atd.)
- dbáme na používání vhodných ochranných pomůcek a vytváříme stereotypy pro všechny druhy činností s nimi
- neustále vyžadujeme dodržování předpisů při všech činnostech
- vyvozujeme s žáky důsledky nedodržování předpisů
- trénujeme, pomocí nasimulovaných situací, jak postupovat v případě úrazu, požáru, nehody apod.
- motivujeme žáky k získávání vlastní odpovědnosti za své pracovní prostředí
- upevňujeme u žáků vhodné pracovní návyky
- rozdělujeme práci mezi žáky přiměřeně jejich schopnostem
- vedeme žáky k odhadování svých schopností při práci i manipulaci s nástroji
- motivujeme žáky ke kontrole kvality vykonané práce a pomáháme jim s hodnocením kvality vykonané práce a splnění zadaných cílů
- diskutujeme s žáky o vhodnosti používaných materiálů, pomůcek a nástrojů podle druhu vykonávané činnosti
- ukazujeme žákům výhody zpracování poznámek a návodů pracovních postupů v elektronické podobě a možnosti jejich úpravy a pozdějšího využití
- motivujeme k poznání významu vykonávané práce a poznávání její důležitosti

- dbáme na třídění odpadu při všech pracovních činnostech
- pomáháme žáků při organizaci školních dobročinných akcích, na kterých mohou prodávat své produkty
- ekologická výchova

ŠVP pro ŠD „Společně to dokážeme“ – pro školní družinu

Problematika prevence rizikového chování je součástí i tohoto školního vzdělávacího plánu. Témata vzdělávacích oblastí jsou zaměřená zejména na seznamování žáků s různými herními aktivitami a výtvarnými činnostmi za účelem nácviku možností smysluplného využití a trávení volného času.

10 Evaluace školní preventivní strategie

Každoročně bude vyhodnocován Minimální preventivní program. Na konci etapy Školní preventivní strategie budou zhodnoceny dosažené cíle. Na základě těchto zjištění bude sestavena nová preventivní strategie pro následující období. Pravidelně budeme monitorovat úpravy legislativní dokumentace týkající se problematiky rizikových chování a začleníme je do aktuální verze Minimálního preventivního programu, spolu s ostatními předpisy na toto téma.

11 Závěrečná ustanovení

Školní preventivní strategie je zveřejněna následujícím způsobem: na webových stránkách školy, v tištěné podobě u vedení školy a pro zaměstnance na sdílených dokumentech.

Vypracovala: Mgr. Aneta Klečacká
školní metodik prevence

Schválila: Mgr. Kamila Viktorová
ředitelka školy

V Soběslavi dne 31. 8. 2023